

דברי תורה וחינוך

את סילת פלבוץ

האזינו | דיקלה אטיאס

מנהלת אולפנת אי"ל ברמה

בס"ד

פרשת האזינו- שבת תשובה

בפרשת האזינו ניצב המנהיג משה, היודע שימיו קצובים, ומדבר מדם ליבו אל העם. אותו משה שהיה כבד פה ולשון, נושא נאום חוצב להבות, נאום תוכחה ומוסר ועם זאת נאום שתקווה בסופו. נושא הנאום המרכזי הוא עם ישראל, הליווי של הקב"ה לאורך דרכם וכפיות הטובה של העם. לפי הרב זקס אחד הדברים העיקריים שמשה אומר לעם ישראל בנאומו הוא- "קחו אחריות". נטיית הלב שלנו, בני האדם, להפיל את האשמה על מישהו אחר. כמה נוח לנו להאשים אחרים כשדברים לא מסתדרים, וכמה אנשים נוטים להאשים את ה' כאשר קורים להם דברים קשים בחיים. משה מזקק את התכונה האנושית הזו במילים הבאות:

**הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְרָה, וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי... הַצֹּר תַּמִּים פְּעֻלוֹ, כִּי כָל דְרָכָיו מִשְׁפָּט.
א-ל אֲמוֹנָה וְאֵין עֹל, צְדִיק וְיֵשֶׁר הוּא. שָׁחַת לוֹ לֹא בָנִיו מוֹמֵם, דּוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתֵּל. (דברים לב, א-ה)**

ה' הוא ישר, תמים וצדיק ואתם הם הדור העיקש והפתלתל. אל תחפשו סיבות מדוע הוא לא בסדר. חפשו אצלכם את הסיבה למה דברים לא הסתדרו כפי שהיו צריכים. סיפורה של האנושות כולה היא בריחה מאחריות. עמים שונים פעלו בתואנה ש"הם רק מלאו פקודות", האשימו את האחרים בפשעים שלהם, אחרים תלו מעשים פסולים בגנטיקה או בהוראות שניתנו מגבוה. איש לא עוצר לקחת אחריות ולחשוב האם הדבר הגיוני או מוסרי. היהדות שונה משאר העמים בכך שהיא מעודדת את האדם לקחת אחריות אישית על מעשיו, לפשפש במעשיו ולבדוק כל הזמן האם הוא נוהג כראוי. משה מתאר בשירתו את העם, שהיה עבד ויצא לחירות. הוא נותן לנו דוגמה למה קורה כאשר מתבשמים רק מהחירות והחופש, תחושת "כוחי ועוצם ידי" מתעצמת ולא יודעים לשים את הגבולות. הקב"ה נותן לנו את המצוות והחוקים – הגבולות, אך נותן בידינו גם את הבחירה. כמו הורה טוב שנותן את ההנחיות ומחכה שהילד יגלה אחריות ויבחר בטוב. אם הילד בחר ברע, ודברים רעים קורים- אין לו להאשים אלא את עצמו על ששגה בבחירתו ועליו לקחת אחריות על מעשיו. מכאן תפיסה של מהות האדם ע"פ היהדות. אנו מקבלים חוקים ומצוות אך אנחנו חופשיים לבחור- ומכאן אחראיים לגורלנו. סיכומו של עניין- לא להתקרבן. אם קרו לך דברים רעים בגלל בחירות רעות או טעויות, - אל תאשים את כל העולם ותשמוט את האחריות. וכן, בכוחך להשפיע!

משה מסיים במסר אופטימי- **כִּי לֹא-דָבַר רַק הוּא מִלֵּם כִּי-הוּא חִיִּיכֶם וּבְדַבְרֵי הַזֶּה תֵּאָרְכוּ יָמֵיכֶם עַל-הָאָדָמָה (דברים לב' מז')** התורה איננה דבר ריק, בכל פסוק ופסוק בה ניתן למצוא משמעות, סיון רהב מאיר מביאה את דברי חז"ל "כי לא דבר רק הוא מכם ואם ריק הוא- מכם. מפני שאין אתם יגעים בתורה" אם לא מצאתם משמעות- לא התאמתם מספיק ותחשבו שוב. מכאן שאם נמצא את המשמעות בדברי התורה, במצוות ובחוקים- נדע לבחור בטוב ולנהוג באחריות. אך גם לקחת את האחריות במידה וטעינו.

מחשבה אישית- מה בין "האזנה" ל"תשובה" האזנה היא מלאכה עדינה מאוד. אנו מוצפים בדברים רבים שדורשים שנשמע ונגיב להם באופן מידי. אך מתי התשובה שאנו משיבים היא מדוייקת למצב? מתי התשובה מתאימה לבקשה? כשאנחנו מאזינים. כשאנו מפנים לגמרי את הקשב שלנו פנימה ומאזינים בכובד ראש- נדע לתת את התשובה המדוייקת. אם נאזין לרחשי הלב שלנו, נאזין לנבכי הנשמה ומה שהיא מספרת לנו נזכה בע"ה לשוב בתשובה נכונה ואמיתית. שנזכה להאזין באמת לעצמנו ולסביבתנו ולמצוא את התשובה המדוייקת.

שבת שלום!

כתיבה וחתימה טובה לכם ולבני משפחותיכם, לנו ולכל עם ישראל.